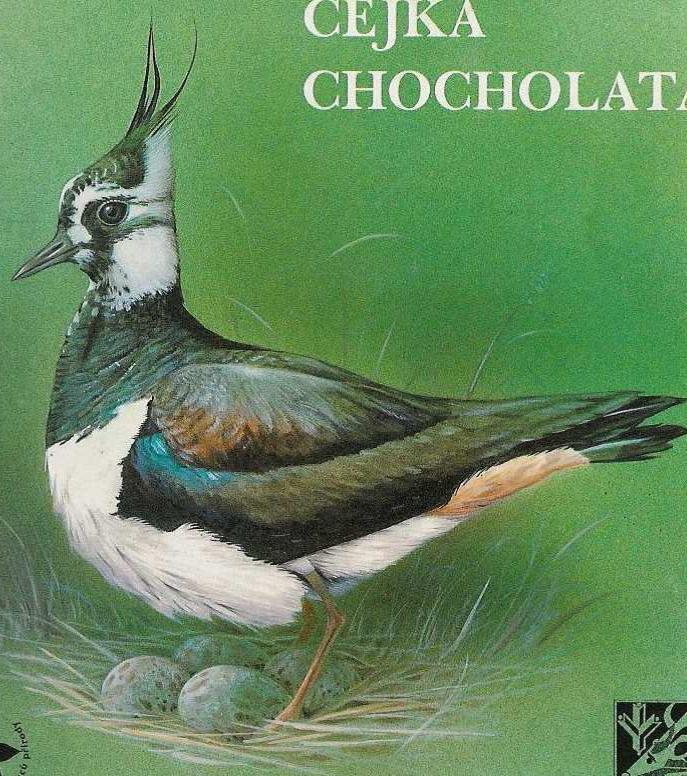

Pták roku 1995

ČEJKA CHOCHOLATÁ

ČESKÝ
ÚSTAV
OCHRANY
PŘÍRODY

Pták s českým jménem "čejka" je zaznamenán již v knize "Ortulus physiologiae" (fyziologář) psané před rokem 1366 mistrem pražské kapituly Bartolomějem z Chlumce, zvaným Claretus (Klaret):

Čejka je malý pták velikosti drozda a v letu říkává "knihy! knihyl" - ale nikdy žádné nečte:

Čejka když vznáší se polem,
jen "knihy! knihyl!" zní kolem:
s knihami pod paží spěcháš,
leč zhusta je nečteny necháš.

Claretus: Ptačí zahrádka, v překladu J.Nechutové, Brno 1991

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

český název – čejka chocholatá

vědecký název *Vanellus vanellus*

přílet na hnízdiště - druhá polovina února až první polovina března

zimoviště našich čejek - západní a jihozápadní Evropa, severozápadní Afrika

nejvyšší zjištěný věk - nejméně 25 let

potrava - drobní bezobratlí živočichové sbíraní na povrchu půdy

hnízdění - na zemi, od začátku března do konce června

počet vajec - 4, vzácně jiný počet, mezi 2 a 6

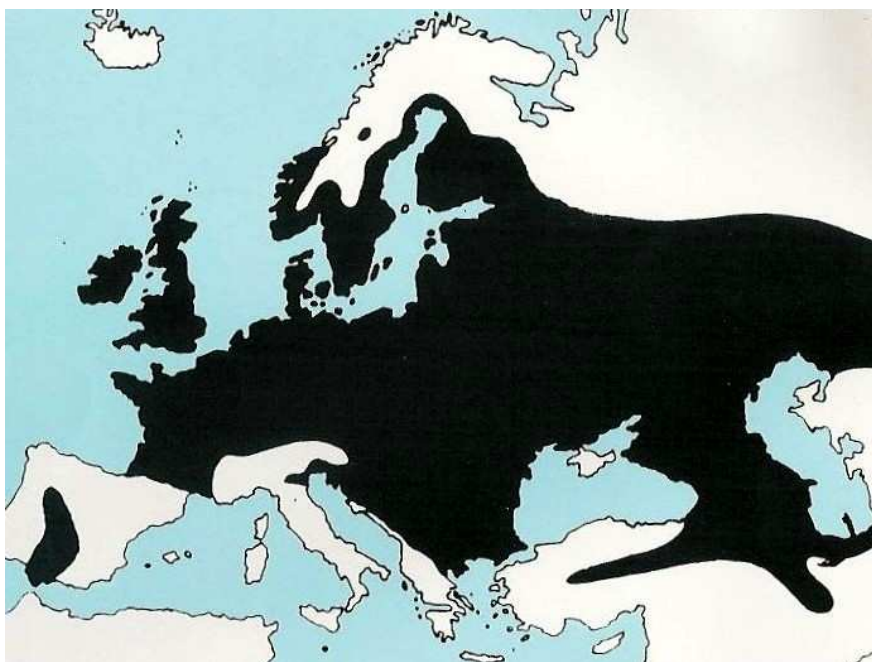
snášení - denně nebo celá snůška během 5 dnů

inkubace - 21 až 29 dní

hnízdni péče - mimo hnízdo, vzletnost ve stáří 35 až 40 dní

Co víme o čejce chocholaté?

ROZŠÍŘENÍ ČEJKY CHOCHOLATÉ V EVROPĚ (Makatsch 1974)

VÝVOJ ROZŠÍŘENÍ U NÁS

Čejka byla donedávna početným ptákem níže položených luk a okrajů mokřadů a rybníků, méně početně a spíše jen ojediněle se vyskytovala na vhodných místech ve vyšších polohách. S vysoušením nížin a rozoráváním luk v nich se těžiště výskytu přesouvá do vyšších poloh, neboť přechod na polní prostředí nemůže dostatečně nahradit původní vlhké a stabilní prostředí.

Proto čejky v nedávné době posouvaly i horní hranici hnízdišť výše do hor. Nejvyšší u nás položené známé hnízdiště je Jezerní slať u Horské Kvildy 1080 m nad mořem.

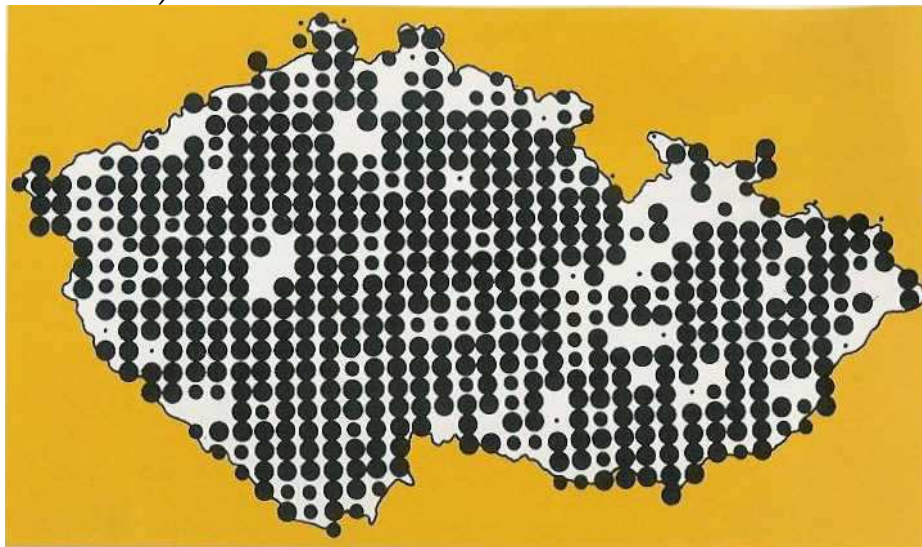
PROSTŘEDÍ

Čejka chocholátá, podobně jako většina ostatních druhů bahňáků, dává přednost otevřeným rovinám před lesnatými oblastmi a pahorkatinami. Splnění tohoto požadavku není ovšem samo o sobě dostačující. Jsou zde ještě další dvě důležité podmínky, které čejku při výběru hnízdiště ovlivňují: přítomnost vhodné hnízdní plochy a vyhovující potravní nabídka.

Vhodné hnízdní stanoviště čejky chocholáté představují plochy pokryté pouze řídkou a nízkou vegetací, případně plochy zcela bez porostu. To proto, že čejka vyžaduje možnost snadného pohybu po zemi a dostatečný rozhled umožňující jí včasnou reakci na blížícího se nepřítele. Také nalezení hnízd v pestré mozaice různé vegetace a nezarůstajících ploch je pro její nepřátele obtížnější a šance přežití čejčích hnízd se tím zvyšují.

Druhou podmínku, dostatek potravy, mohou úspěšně splnit pouze místa s bohatou faunou drobných bezobratlých živočichů pohybujících se na povrchu půdy či mělce pod ním. Hluběji pod povrch půdy se totiž čejka vybavená poměrně krátkým zobákem již jen obtížně dostává a při sběru potravy se orientuje především zrakem.

Hnízdní rozšíření čejky chocholaté v České republice (stav z let 1985-1989):

- prokázané hnízdění
- pravděpodobné hnízdění
- možné hnízdění

Mezi místa, která požadovaná kritéria na hnízdní prostředí splňují a jsou proto čejkami přednostně obsazována, lze řadit například bažiny, některé porosty při březích stojatých vod, podmáčené louky a také dočasně neobdělávaná pole(lada). Celková rozloha těchto stanovišť v naší krajině je v současnosti ovšem již velmi malá.

Čejky proto zahnízdí jinde – na polích s ozimy, řepkou, jetelem, kukuřicí apod. Na těchto místech však již nedochází

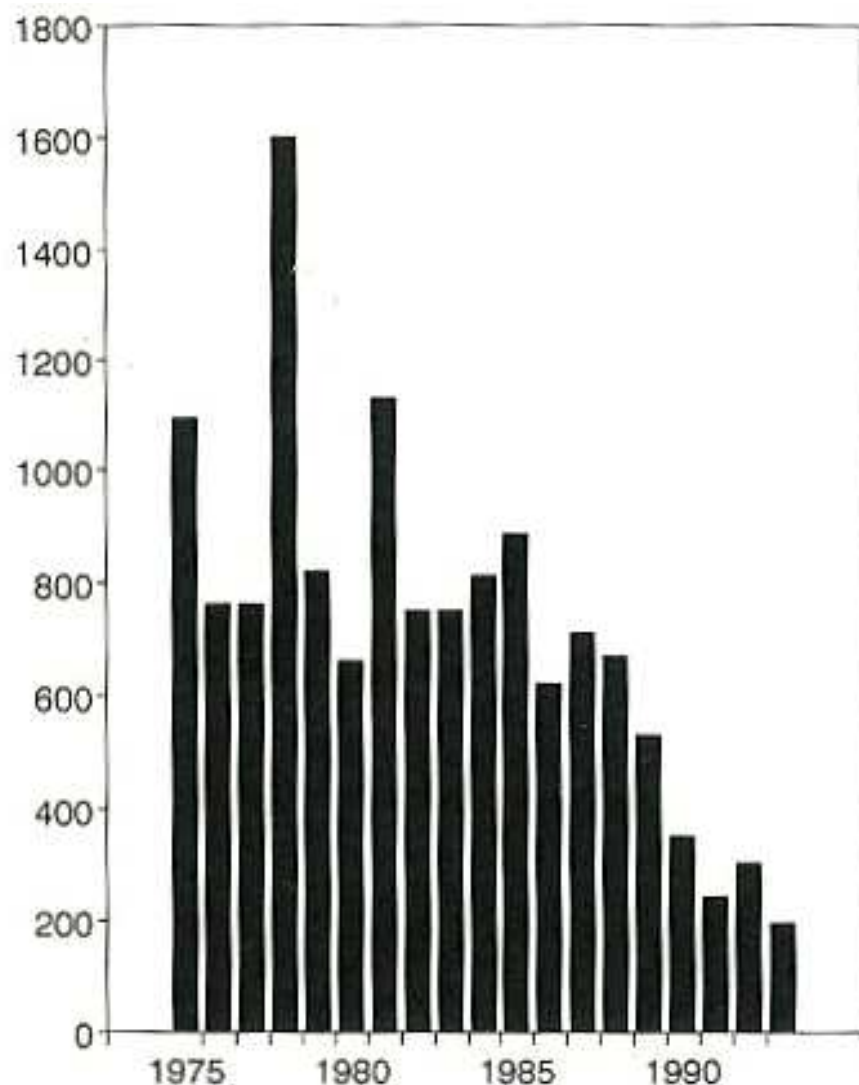
k takovému soustředění párů, jakým se vyznačují optimální hnízdní plochy.

Louky nepřitahují hnízdící čejky v současné době tak, jako tomu bylo dříve. Příčinou toho jsou jednak husté a vysoké travní porosty tvořící jednotvárné a souvislé koberce již brzy zjara a také vysoké ztráty na snůškách působené zemědělskou technikou při kultivaci luk.

Na některých místech si čejky oblíbily oraniště. Snad čejkám také připomínají někdejší oblíbené bažiny. V oraništích však hnízdícím čejkám hrozí nebezpečí více než kde jinde ze strany člověka. V některých letech jsou totiž oraniště vláčena a osévána již během dubna, tedy právě v době sezení čejek. Všechna vejce a také mláďata, která nestačí tato místa včas

Louky - typické hnízdní prostředí čejek

O úbytku čejek u nás svědčí i počty kroužkovaných ptáků v posledních letech

opustit, skončí pod koly zemědělské techniky. Na osetých polích, která nahradí původní oraniště, zahnízdí pak krátce nato znovu obvykle jen část z původního počtu čejek.

HNÍZDĚNÍ

"Naše" čejky se objevují na hnízdištích v první polovině března. Kroužkováním byla prokázána velká věrnost čejek svému rodišti a předchozímu hnízdišti: celých 70 % počtu čejek kroužkovaných jako mláďata byla totiž počátkem druhého roku života nalezena v okruhu pouhých 20 km od svého rodiště a téměř všechna zbývající nepřekročila hranici 75 km.

Obvykle ve druhé polovině března se můžeme stát svědky nápadných svatebních letů nad územím, které si čejky vybraly jako svá hnízdiště. Tyto lety, vyznačující se přemety a lopingy, jsou doprovázeny natolik charakteristickými hlasovými projevy, že se jejich transkribovaná podoba stala v některých jazycích základem jména tohoto bahňáka (např. Kiebitz, Kievit, Cívik apod.).

Jedním z projevů samečkovy toku, který můžeme v přírodě velmi často pozorovat, je hrabání několika mělkých jamek o průměru asi 12 cm představujících základy hnízdních kotlinek. Součástí tohoto obřadu bývá také vyplňování jamek suchými stéblky, která sameček sbírá v bezprostředním okolí důlku. Tento rituál zahrnující ještě řadu dalších prvků chování bývá zakončován kopulací.

Čejka na hnízdě

Hnízdo čejky se snůškou

První vajíčka lze v některých letech nalézt již počátkem druhé poloviny března, avšak hlavní období snášení připadá na začátek dubna. Časové intervaly mezi snášením jednotlivých vajec mohou být u čejky velmi rozdílné, obvykle se však pohybují mezi 24 a 48 hodinami.

Svým zbarvením jsou vejce čejky velmi dobře přizpůsobena terénu: nepravidelné černé tečky a větší skvrny, zvláště v části

blíže tupému pólu, překrývají olivově zelený až zelenohnědý základ skořápky. Nalezení čejčích hnízd tak působí obtíže i zkušenému oku ornitologa nebo letícího dravce.

Plnou snůšku čejky představují téměř vždy čtyři vejce, jako je tomu ostatně i u většiny druhů bahňáků. Tento ustálený počet má své opodstatnění. Méně početné snůšky jsou totiž v případě ztrát rychle nahraditelné. Větší počet by byl pro dospělé ptáky i energeticky neúnosný. Je potřeba si uvědomit, že čejčí vejce jsou poměrně velká: dosahují v průměru 47 x 33 mm a celá snůška čtyř vajec váží dohromady okolo 94 g, což při hmotnosti samičky kolem 200 g činí téměř 50 % její tělesné váhy.

Velikost vajec u bahňáků je nutná z toho hlediska, že vylíhlá kuřátka jsou fyzicky dokonale vybavená a musejí být ihned po oschnutí zcela samostatná. Proto také doba vysezování je poměrně dlouhá a pohybuje se mezi 21 a 29 dny. V sezení samičku často střídá sameček.

U nás bohužel bývá zničena často více než polovina všech čejčích hnízd. Mnoho jich padne za oběť havranovitým ptákům, toulavým kočkám a lasicovitým šelmám. Ukázalo se, že větším ztrátám podléhají hnízda umístěná v blízkosti stromů a keřů, kterých mohou např. vrány využívat jako pozorovatelny k vyhlížení kořisti. Velké množství hnízd však zničí také zemědělská technika zvláště při vláčení, válcování a setí.

Ztrátu hnízda (a v časném stádiu hnízdní sezóny výjimečně i malých kuřátek) je čejka schopna nahradit novou snůškou. Vajíčka se v těchto náhradních hnízdech objevují za 5 až 12 dnů od zničení původní snůšky. Bylo zjištěno, že jedna samička je schopna snést za sezónu až čtyři tyto náhradní snůšky! Počet vajíček v náhradních snůškách bývá obvykle nižší.

Líhnutí čejčích kuřátek kolísá mezi 9 a 26 hodinami tak, aby se

kuřátka vylíhla časně zrána. Vylíhlá kuřátka vážící okolo 14 až 20 g jsou již ve stáří několika hodin schopna opustit hnízdo a následovat rodiče často náročným terénem na vhodné potravní stanoviště s možností rychlého úkrytu v případě hrozícího nebezpečí. Mladá čejka se sice přitiskne k zemi a znehybní, jakmile uslyší varovný hlas rodičů, avšak předtím se ještě snaží zvýšit účinek svého maskování únikem do vyššího porostu vegetace.

Čejka je známa ISVOU schopností aktivní obrany proti nepřátelům, její vytrvalé střemhlavé nálety doprovázené hlasitým varováním dokáží odvrátit nejen dravého ptáka, ale i větší šelmy pohybující se v blízkosti hnízd nebo ukrytých mláďat. Úspěšnost takové obrany velmi vzrůstá i s početností hnízdících ptáků v blízkém sousedství, a tak, pokud to okolnosti dovolují, hnízdí čejka přednostně v takovýchto početnějších seskupeních. V blízkosti čejčích hnízd pocítují bezpečí i další druhy (např. bahňák vodouš rudonohý) a přednostně proto budují svá hnízda právě tam.

Důležitou podmínkou pro přežití mladých čejek je dostupnost vody jako zdroje nezbytných tekutin. Nedostatek vody v krajině, charakteristický zvláště pro pokročilejší období hnízdní sezóny, přispívá někdy k vysoké úmrtnosti mladých čejek.

Čejky vodící mláďata se často musejí spokojit i s takovým prostředím, jakým je okolí hnojišť při okrajích polí, kde se vždy najde otevřená plocha ke sběru potravy a močůvka jako zdroj tekutin.

Za dobrých úživných podmínek přibírají kuřátka v prvních deseti dnech života okolo 4 g denně, později ještě asi o 2 g více. Ve 30. dni věku dosahují již hmotnosti přes 160 g. Krátce po dosažení vzletnosti, tj. v 35. až 40. dni života, opouštějí mláďata spolu s rodiči hnízdiště. Spojují se do malých skupin

i větších hejn a putují po krajině.

Mláďata můžeme v této době rozeznat od dospělých čejek podle zřetelně rezavých lemů per na hřbetě, které dávají při pohledu dalekohledem dojem hnědavého zbarvení, zvláště ve srovnání se zelenavým hřbetem dospělých ptáků. U mláďat upoutá zároveň nápadně rezavé okolí oka a krátká, téměř nepostřehnutelná chocholka na hlavě.

POTRAVA

Hlavní část čejčího jídelníčku představují drobní bezobratlí. Jde především o hmyz pohybující se na půdním povrchu, případně těsně pod ním: brouci, dvoukřídlý hmyz a blanokřídílí, a to včetně jejich larev. Pavouci byli nalezeni v potravě jen zřídka.

Hnojiště jsou vyhledávanými místy nejen ke sběru potravy

Nejdůležitější složkou v potravě čejky jsou ovšem žížaly. Zvláště v kritickém období na jaře, tj. po příletu ze zimovišť, kdy samice shromažďují zásoby ke tvorbě vajec, tráví čejky mnoho času na loukách a na obnažených dnech vypuštěných rybníků. Sběrem potravy. Rostlinná složka (např. semena trav) je v potravě čejky zastoupena pouze zanedbatelným množstvím.

Dostatečné množství dostupné potravy je důležité pro přežití mláďat. Na průměrně úživných lokalitách potřebují malá čejčí kuřátka k zajištění svého růstu téměř celou třetinu délky dne pouze ke sběru potravy. Podstatnou část dne ovšem musejí být rovněž zahřívána svými rodiči. Nacházejí-li se tedy mláďata v tomto kritickém období na místech chudých potravou, nemohou nashromáždit dostatečné zásoby bílkovin a energie potřebné k růstu. Toto riziko je největší obzvláště v krajině s nedostatkem podmáčených ploch (například po vybudování účinných odvodňovacích systémů) a na plochách ošetřených insekticidy nebo také v přehnojených loukách s nedostatkem hmyzu.

TAH

O tahu našich čejek máme na základě několika set výsledků kroužkování velmi ucelený obraz. Hlavní tah vede jihozápadním směrem do Itálie, Francie, Španělska a dále až na africké pobřeží od Maroka po Tunisko. Zimoviště jednotlivých populací však do značné míry závisí na poloze jejich hnízdišť - zatímco čejky z Čech a severní Moravy většinou táhnou do Francie, u čejek z jižní Moravy a z části i jižních Čech převažuje jižnější směr do Itálie. Vyhledávanými zimovišti jsou ve Francii zejména oblast při Biskajském zálivu a delta řeky Rhony, v Itálii Pádská nížina. Je zajímavé, že nemalá část našich čejek z Čech a severní Moravy táhne i západním až dokonce severozápadním

směrem do severní Francie, Holandska, Anglie, do silně frekventovaných zimovišť čejek ze Skandinávie a severní Evropy. Jde o oblast s mírnou atlantskou zimou, kterou jen výjimečně postihuje v některých letech mrazivá vlna a sněhová pokrývka. Rozsáhlé plochy pobřežních mělčin při ústupu moře za odlivu tam poskytují čejkám a obrovskému množství jiných bahňáků nepřeborné množství potravy. Výsledky kroužkování dále prokazují rozdíly v tahu mladých čejek a víceletých ptáků.

Zimoviště čejek kroužkovaných v České republice (nálezy z let 1934-1993)

U mladých čejek převažuje tah do vzdálenějších teplejších zimovišť na jihu Evropy, kdežto starší ptáci preferují bližší zimoviště při Severním moři a Atlantiku. Jiným zajímavým rysem migrace čejek je tzv. tah oklikou. Při podzimním tahu zprvu táhnou ptáci do oblasti Atlantiku, tam však nesetrvávají na jednom místě, nýbrž se během zimních měsíců posouvají do oblasti Středomoří, odkud se pak na jaře přímočaře vracejí vnitrozemím na svá hnízdiště. Tomuto způsobu tahu napovídají četné zástřely čejek v Itálii - v drtivé většině pocházejí z března.

Odlet našich čejek z hnízdišť se děje velmi časně, již během července se objevují první čejky v zimovištích, jak dokazuje ne jeden výsledek kroužkování. Vzdálenější zimoviště ptáci dostihují během září a října. Hejna čejek, která se u nás zdržují nezřídka až do listopadu, jsou zjevně protahující ptáci ze severní a východní Evropy.

Skutečnost, že zimoviště čejek leží většinou v zemích, kde je čejka dosud lovnou zvěří, je patrně vedle úbytku vhodných hnízdních biotopů jednou z hlavních příčin katastrofálního poklesu stavu čejek v celé Evropě. Je až nepochopitelné, že i v tak vyspělých zemích, jakými jsou Francie nebo Belgie, se přes tlak mezinárodních organizací na ochranu ptáků dosud nepodařilo zajistit bahňákům zákonnou ochranu.

OSTATNÍ OHROŽENÉ DRUHY BAHŇÁKŮ HNÍZDÍCÍCH U NÁS

Břehouš černoocasý *Limosa limosa*

Rezavohnědě zbarvený bahňák velikosti hrdličky avšak s nápadně dlouhýma nohama a dlouhým přímým zobákem. S břehoušem černoocasým se můžeme setkat již od poloviny března, a to zprvu na dnech vypuštěných rybníků, která představují důležitý potravní zdroj pro ptáky přilétnuvší ze zimovišť. Od konce dubna a v květnu se břehouši zdržují nejčastěji na rozlehlých loukách, a to i suššího typu, kde také budují svá hnízda. Jako u většiny bahňáků je hnízdo břehouše umístěno na zemi a v plné snůšce obsahuje nejčastěji čtyři olivově hnědá až zelená vejce. V posledních letech je hnízdění zaznamenáváno také v jetelištích a v polích s ozimým obilím. Početnost naší populace soustředěné především v jižních Čechách, Polabí a na jižní Moravě, poklesla od poloviny 70. do konce 80. let z 250-500 na pouhých 30-60 párů.

Vodouš rudonohý *Tringa totanus*

Bahňák o málo větší než kos s výrazně červenýma nohama a zobákem a s charakteristickým bílým širokým pruhem v křídle, který je však nápadný pouze za letu. S vodoušem rudonohým se můžeme setkat na obdobných místech jako s břehoušem černoocasým, dobře ukryté hnízdo však bývá obvykle na vlhčích místech. Snůška obsahuje nejčastěji čtyři vajíčka, která jsou na žlutavém podkladě hnědočerveně drobně, ale hustě skvrněna. Rozšíření vodouše u nás se podobá rozšíření břehouše černoocasého, navíc hnízdí také na několika místech v západních Čechách a na severní Moravě. Početnost naší populace poklesla od poloviny 70. do poloviny až konce 80. let z 80-150 na 40-60 párů.

Břehouš černoocasý

Kuřátka břehouše po vylíhnutí na hnízdě

Vodouš rudonohý u hnízda

Kuřátka bekasiny otavní

Koliha velká na hnízdě

Hnízdo kolyhy velké se snůškou

Koliha velká *Numenius arquata*

Tento největší bahňák velikosti silnějšího racka zaujme svým nápadně dlouhým zahnutým zobákem a nádherným táhlým a daleko slyšitelným flétnovitým hvizdem. Naše současná hnízdiště na jižní Moravě a v západních Čechách obývá však bohužel pouze posledních asi 10 párů kolih velkých jako zbytek z 25-50 párů zjištěných v polovině 70. let na více místech České republiky. V hnízdním období, tj. od konce března do konce května, se můžeme setkat s kolihou velkou v rovinatých nepříliš zalesněných krajinách s vyšším zastoupením luk. Hnízdo se čtyřmi hnědavými nebo zelenavými, nepravidelně a nevýrazně tmavě skvrněnými vejci, bývá umístěno i daleko od vody.

Bekasina otavní *Gallinago gallinago*

Spatřit nenápadně zbarvenou a asi jako kos velkou bekasinu otavní obývajících husté porosty mokřadní vegetace podmačených luk, bažinatých území a okrajů vod, je spíše otázkou náhody. Bekasinu prozradí nápadný mekavý zvuk vyluzovaný pomocí chvějících se krajních ocasních per, který lze zaznamenat v době svatebních letů v dubnu a v květnu. Ptáci při nich vytrvale létají nad svými hnízdišti a upozorňují tak na obsazený hnízdní okrsek. Nalézt však nenápadné a dobře maskované hnízdo bekasiny ve spleti vegetace činí potíže i zkušenému ornitologovi. Bekasina sedí totiž na hnízdě velmi pevně a vyletí z něho teprve dva tři kroky před člověkem. Výsledky různých monitorovacích programů dokazují trvalé ubývání početnosti bekasin v celé Evropě. Příčiny jejich úbytku jsou obdobné jako u ostatních bahňáků.

OCHRANA

Čejka chocholatá, někdejší hojný pták středoevropských rybníčních bažinatých oblastí, žije na našem území v současnosti převážně v kulturní krajině. V posledních dvou desetiletích nastal tak náhlý úbytek jejich stavů, že je nutné zamyslet se nad příčinami. Nejde totiž pouze o čejku, ale i o její příbuzné druhy, které mají podobné požadavky na hnízdní prostředí (např. břehouš černoocasý nebo koliha velká).

Kde hledat příčiny takových změn?

Z příčin, které jsou v současnosti zřetelně viditelné, jsou to hlavně změny v zemědělském hospodaření, přímé ohrožení člověkem (zvláště na zimovištích) a přirození nepřátelé z řad ptáků a savců.

1) Současný způsob obhospodařování luk je naprosto odlišný od dřívějšího, který se u nás praktikoval do 60. let. Bylo například zjištěno, že čejky jsou v hnízdění daleko úspěšnější tam, kde se na vlhkých lukách ve vegetačním období pase dobytek a tráva se nekosí. Rovněž bylo zjištěno, že se během posledních několika desetiletí z mnoha příčin (např. oteplování klimatu, účinnější hnojení) posunul termín senoseče do období, kdy jsou mláďata čejek ještě nevzletná.

2) Meliorace a odvodňování hloubkovými drenážemi vedou k vysušování půdy, odvodňovací stružky v loukách dřívějšího typu byly rezervoárem naprosto nezbytné vody pro ještě nelétající mladé čejky.

3) Způsob obhospodařování jiného významného biotopu – ozimů – je pro čejku nebezpečný zejména v druhé polovině dubna v době sezení na vejcích, kdy se velmi často provádějí postřiky kultur. Také vláčení a válcování polí, které se často provádí během dubna, vede ke stoprocentní likvidaci hnízd.

4) Nadměrné používání dusíkatých hnojiv vede k přílišnému růstu zelené hmoty a likvidaci půdní fauny. Mimo to hustá vegetace znemožňuje čejkám hnízdění.

Mnoho hnízd čejek zničí zemědělské stroje

5) Významnou roli v životě čejek hraje období tahu. Kroužkováním bylo zjištěno, že čejky mají větší šanci vrátit se na svá hnízdiště pouze z těch zimovišť, kde je lov čejek zakázán. Takovou výhodu má však bohužel jen malá část evropské populace čejek, která přezimuje na britských ostrovech, v Dánsku a Nizozemí. Všude jinde je čejka doposud lovnou zvěří!!

6) Predátoři (vrány, straky, draví ptáci, kuny, lasičky, kočky) mohou v určitých místech způsobit ztráty na čejčích hnízdech nebo mláďatech.

JAK MŮŽEME ČEJKÁM POMOCI?

Přímá pomoc čejkám není snadná. V našem případě jde o dlouhodobý úkol, který předpokládá spolupráci všech lidí, kteří mají něco společného s biotopy obývanými čejkou.

Hlavní nepřítel čejek v zimovištích je lovec

Je tedy nutné jednat především se zemědělci, aby podle svých možností zachovávali podmínky pro úspěšné vyhnízdění čejek. V některých případech jsou takové úkoly těžko splnitelné. Je například paradoxní, aby v současnosti chovatelé provozovali ekonomicky nevýhodnou přirozenou pastvu dobytka na vlhkých loukách. Bylo by to možné řešit například finančními dotacemi. Najdou se však hospodáři, kteří by se tím zabývali a pastvu provozovali alespoň na částech pozemků, kde to situace vyžaduje nejvíce?

Stejný problém je s odvodňováním, používáním strojů a chemikálií. Vzdají se zemědělci mechanizace a vrátí se k namáhavějšímu hospodaření? V tomto případě je pomoc možná formou kompromisu.

Při zachování současného způsobu hospodaření je možno vytvářet v polích umělé nebo obnovené vodní nádrže vhodné nejen pro čejky. K tomu dokonce současné trendy vývoje zemědělství napomáhají. Nad výrobou zemědělských produktů typickou pro země EHS dochází ke snaze omezovat výměry zemědělsky obhospodařovaných ploch. Ty pak bývají státem vykupovány a někde mohou být dány k dispozici ochranářům k uskutečnění zmíněných cílů. V západní Evropě je takovéto získávání pozemků pro účely ochrany přírody běžnou praxí.

V našich podmínkách bude velmi záležet na osobnostech místních zastupitelských úřadů, hlavně na informovanosti a kulturní úrovni starostů a jejich kolegů pověřených otázkami ochrany přírody.

Čeká nás tedy na poli ochrany čejek velmi zdlouhavá práce. Nemalý úkol čeká i pracovníky Ministerstva životního prostředí, aby spolu se zahraničními kolegy vyvíjeli tlak na příslušné vlády, kde je čejka lovnou zvěří (např. Francie, Belgie, Itálie, Španělsko atd.).

Pták roku 1995 - ČEJKA CHOCHOLATÁ

Autoři textu: Jiří Formánek, Karel Hudec, Jan Plesník, Jan Řezníček, Miroslav Šálek,

Libor Schröpfer, Jaroslav Škopek, Karel Šťastný

Kresba na titulu: Jan Hošek

Autoři fotografií: Tomáš Bělka, Jiří Formánek, Miroslav Šálek

Grafická úprava: Miloslav Torn

Vydala: Česká společnost ornitologická

Česká společnost ornitologická

Národní muzeum v Praze

Czech Society for Ornithology

National Museum Prague

Na Bělidle 252/34

150 00 Praha 5 – Smíchov

PTÁCI POTŘEBUJÍ NAŠI OCHRANU

POMOZTE I VY - STAŇTE SE ČLENY

ČESKÉ SPOLEČNOSTI ORNITOLOGICKÉ (ČSO)

CO JE ČSO?

- dobrovolné zájmové sdružení milovníků přírody, profesionálních a především amatérských pracovníků v oblasti výzkumu, ochrany a pozorování ptáků - člen mezinárodní organizace BirdLife International
- realizuje projekty výzkumu a ochrany ptáků a jejich prostředí

- organizuje kampaně na ochranu ptactva
- popularizuje a propaguje ochranu ptáků

Co ČSO nabízí svým členům?

- každoročně zdarma 2x Zprávy ČSO, 4x zpravodaj Ptačí svět a 1x Pták roku
- 2x ročně se slevou odborný časopis Sylvia
- přednášky, vycházky, exkurze a další výchovné akce
- účast na odborných i ochranářských programech, u členů s vyšší odbornou úrovní práci ve specializovaných skupinách
- vypůjčování časopisů a knih s ornitologickou tematikou
- členové ze západních, jižních a východních Čech a ze severní a jižní Moravy se mohou zapojit do práce poboček ČSO, působících ve vyjmenovaných oblastech

ČSO vítá do svých řad všechny zájemce a nabízí dvě formy členství:

- individuální: členem se může stát každý po dosažení věku 15 let
- rodinné: prostřednictvím rodiny umožňuje zapojení i mládeži do 15 let

Členské příspěvky jsou 100 Kč pro individuální členy a 150 Kč pro rodiny

Podrobnější informace a přihlášky obdržíte:

Sekretariát ČSO, Na Bělidle 252/34, 150 00 Praha 5 – Smíchov,
tel./fax: 274 866 700 , E-mail: <mailto:cso@birdlife.cz>